Question booklet No. 220190

Code : **2601**

Booklet Series : B

Subject Code: **Punjabi - 1**

(Choose any one) **Hindi - 2**

Roll No. : (in figures) 2 2 0 1 9 0

(in words) Two Two Zero one Nine zero

Time Allowed: 2 hrs 30 minutes

Maximum Marks: 150

INSTRUCTIONS

1. Total number of questions to be attempted by the candidate is 150. All questions are Multiple Choice Questions carrying one mark each without negative marking.
2. **Question Numbers 1 to 120 are compulsory for every candidate and candidate will attempt Question numbers 121 to 150 according to his/her language option i. e. (Punjabi/Hindi).**
3. Ensure that the **4 digits code and 6 digits booklet no.** should be same on both question booklet as well as on OMR. In case of any discrepancy, inform the invigilator/ Centre Superintendent before attempting any question.
4. OMR Response Sheet should not be folded or mutilated.
5. **Candidate must ensure to fill the Roll number, booklet series and language code. In case any one of these (Roll number, booklet series and language code) is not filled then the answer sheet may not be evaluated.**
6. Use only BLUE/BLACK Ball Point Pen to darken the appropriate oval. Partial shading or shading of more than one circles for a question will be treated as wrong answer.
7. Candidate must sign only in the space provided for the purpose. If a candidate makes any identification mark on the OMR Response Sheet then **his/her OMR Response Sheet will be cancelled.**
8. At the end of the test, OMR Sheet and Admit Card should be handed over to the Invigilator.
9. **The question paper is both in English and Punjabi. In case of any doubt, English version will be taken as final.**

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਹਦਾਇਤਾਂ ਆਖ਼ਰੀ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

Seeta Ram

(Signature of the Candidate)

Part A – General Awareness

1. Which one of the following is not a form of carbon? / ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਾਰਬਨ ਦਾ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਹੈ?

A. Graphite / ਗ੍ਰੇਫਾਈਟ
B. Charcoal / ਚਾਰਕੋਲ
C. Soot / ਸੂਟ
D. Haematite / ਹੇਮੇਟਾਈਟ

2. The 2026 G7 Summit took place on the shores of which lake? / 2026 G7 ਸੰਮੇਲਨ ਕਿਸ ਝੀਲ ਦੇ ਕੰਢੇ ਹੋਇਆ ਸੀ?

A. Lake Garda / ਝੀਲ ਗਾਰਡਾ
B. Lake Geneva / ਝੀਲ ਜਿਨੇਵਾ
C. Lake Saimaa / ਝੀਲ ਸੈਮਾ
D. Lake Garda / ਝੀਲ ਗਾਰਡਾ

3. 'Pongal' is a famous festival of which state? / 'ਪੋਂਗਲ' ਕਿਸ ਰਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ?

A. Karnataka / ਕਰਨਾਟਕ
B. Tamil Nadu / ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ
C. Kerala / ਕੇਰਲ
D. Andhra Pradesh / ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼

4. The musical instrument Amir Khusro's name is associated with is ________. / ਸੰਗੀਤ ਯੰਤਰ ਅਮੀਰ ਖੁਸਰੋ ਦਾ ਨਾਮ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਹ ________ ਹੈ।

A. Sitar / ਸਿਤਾਰ
B. Tumbi / ਤੁੰਬੀ
C. Shehnai / ਸ਼ਹਿਨਾਈ
D. Sarod / ਸਰੋਦ

5. Science education in India was first started in Calcutta in 1817 at ________. / ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨ ਸਿੱਖਿਆ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1817 ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿੱਚ ________ ਵਿਖੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

A. Surendranath College / ਸੁਰੇਂਦਰਨਾਥ ਕਾਲਜ
B. Ashutosh Mukharjee College / ਆਸ਼ੂਤੋਸ਼ ਮੁਖਰਜੀ ਕਾਲਜ
C. St. Xavier College / ਸੇਂਟ ਜ਼ੇਵੀਅਰ ਕਾਲਜ
D. Hindu College / ਹਿੰਦੂ ਕਾਲਜ

6. Who translated the book 'The Story of My Experiments with Truth' written by M. K. Gandhi from Gujarati to English? / ਐਮ. ਕੇ. ਗਾਂਧੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਕਿਤਾਬ 'ਦ ਸਟੋਰੀ ਆਫ਼ ਮਾਈ ਐਕਸਪੈਰੀਮੈਂਟਸ ਵਿਦ ਟਰੂਥ' ਦਾ ਗੁਜਰਾਤੀ ਤੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤਾ?

A. Mahadev Desai / ਮਹਾਦੇਵ ਦੇਸਾਈ
B. J. B. Kriplani / ਜੇ.ਬੀ. ਕ੍ਰਿਪਲਾਨੀ
C. Mohanlal Pandya / ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਪੰਡਯਾ
D. Vinoba Bhave / ਵਿਨੋਬਾ ਭਾ

7. Majority of the languages spoken in India are related to ____________. / ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ____________ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

A. The Dravida family / ਦ੍ਰਾਵਿੜ ਪਰਿਵਾਰ

B. The Indo-Aryan family / ਇੰਡੋ-ਆਰੀਅਨ ਪਰਿਵਾਰ

C. The Sino-Tibetan family / ਚੀਨ-ਤਿੱਬਤੀ ਪਰਿਵਾਰ

D. The non-Austric family / ਗੈਰ-ਆਸਟ੍ਰਿਕ ਪਰਿਵਾਰ

8. How many members of Rajya Sabha are nominated by the President? / ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?

A. Ten / ਦਸ B. Five / ਪੰਜ C. One-fifth / ਪੰਜਵਾਂ ਹਿੱਸਾ D. Twelve / ਬਾਰਾਂ

9. Physicists from Europe and which country have created the world's first functional nuclear clocks using thorium-229 nuclei? / ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਥੋਰੀਅਮ-229 ਨਿਊਕਲੀਅਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਘੜੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ?

A. India / ਭਾਰਤ B. China / ਚੀਨ C. Israel / ਇਜ਼ਰਾਈਲ D. South Korea / ਦੱਖਣ ਕੋਰੀਆ

10. Which among the following is an example of dicot seed? / ਹੇਠਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਡਾਇਕੋਟ ਸੀਡ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ?

A. Rice / ਚੌਲ B. Wheat / ਕਣਕ C. Pulses / ਦਾਲਾਂ D. Maize / ਮੱਕੀ

11. The education commission of 1952 which came to be known as 'Mudaliar Commission' was ____________. / 1952 ਦਾ ਸਿੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਿਸਨੂੰ 'ਮੁਦਾਲੀਅਰ ਕਮਿਸ਼ਨ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ____________ ਸੀ।

A. The High School Education Commission / ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ

B. The Tertiary Education Commission / ਤੀਜੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਸਿੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ

C. The Secondary Education Commission / ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ

D. The Primary Education Commission / ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ

12. In which game, India has won gold medal eight times in Olympics Games? / ਕਿਸ ਖੇਡ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਨੇ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਵਾਰ ਸੋਨ ਤਗਮਾ ਜਿੱਤਿਆ ਹੈ?

A. Boxing / ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ B. Wrestling / ਕੁਸ਼ਤੀ

C. Weight-lifting / ਭਾਰ ਚੁੱਕਣਾ D. Hockey / ਹਾਕੀ

13. Which of the following is known as 'Master Gland'? / ਹੇਠਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ 'ਮਾਸਟਰ ਗਲੈਂਡ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

A. Pituitary Gland / ਪਿਟਿਊਟਰੀ ਗਲੈਂਡ
B. Thymus Gland / ਥਾਈਮਸ ਗਲੈਂਡ
C. Liver / ਜਿਗਰ
D. Cerebrum / ਸੇਰੇਬ੍ਰਮ

14. Who is the first person to start the 'Individual Satyagraha'? / 'ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ' ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕੌਣ ਹੈ?

A. Subhash Chandra Bose / ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੋਸ
B. Jawaharlal Nehru / ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ
C. Vinobha Bhave / ਵਿਨੋਭਾ ਭਾ `
D. Motilal Nehru / ਮੋਤੀਲਾਲ ਨਹਿਰੂ

15. The 'One Class, One Channel' initiative operates under which national programme? / 'ਇੱਕ ਕਲਾਸ, ਇੱਕ ਚੈਨਲ' ਪਹਿਲ ਕਿਸ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ?

A. SWAYAM
B. PM e-VIDYA
C. DIKSHA
D. PM SHRI

16. Olympics 2028 will be held in which country? / ਓਲੰਪਿਕ 2028 ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ?

A. France / ਫਰਾਂਸ
B. Greece / ਗ੍ਰੀਸ
C. Japan / ਜਾਪਾਨ
D. USA / ਅਮਰੀਕਾ

17. Which Indian player has completed Golden Double with maiden individual Archery World Cup 2026 gold and recurve mixed team title? / ਕਿਸ ਭਾਰਤੀ ਖਿਡਾਰੀ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੀਰਅੰਦਾਜ਼ੀ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ 2026 ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਰਿਕਰਵ ਮਿਕਸਡ ਟੀਮ ਖਿਤਾਬ ਨਾਲ ਗੋਲਡਨ ਡਬਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ?

A. Yashdeep Sanjay Bhoge / ਯਸ਼ਦੀਪ ਸੰਜੇ ਭੋਗੇ
B. Ganesh Mani Ratnam Thirumuru / ਗਣੇਸ਼ ਮਣੀ ਰਤਨਮ ਤਿਰੁਮੁਰੂ
C. Dhiraj Bommadevara / ਧੀਰਜ ਬੋਮਦੇਵਾਰਾ
D. Kushal Dalal / ਕੁਸ਼ਲ ਦਲਾਲ

18. Consider the following languages / ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ:

1. Gujarati / ਗੁਜਰਾਤੀ
2. Kannada / ਕੰਨੜ
3. Telugu / ਤੇਲਗੂ

Which of the above has/have been declared classical language(s) by the Government? / ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਲਾਸੀਕਲ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ/ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?

A. Only 1 and 2 / ਸਿਰਫ਼ 1 ਅਤੇ 2
B. Only 3 / ਸਿਰਫ਼ 3
C. Only 2 and 3 / ਸਿਰਫ਼ 2 ਅਤੇ 3
D. 1, 2 and 3 / 1, 2 ਅਤੇ 3

19. What is the full form of SWAYAM? / SWAYAM ਦਾ ਪੂਰਾ ਰੂਪ ਕੀ ਹੈ?

A. School Website of Active-Lessons for Youth Aspiring Minds
B. Study Webs of Active-Learning for Young Aspiring Minds
C. Student Website of Active-Interaction for Young Aspiring Minds
D. Student Webs of Active-Learning for Youth Aspiring Minds

20. The only play written by William Wordsworth is ____________. / ਵਿਲੀਅਮ ਵਰਡਜ਼ਵਰਥ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਨਾਟਕ ____________ ਹੈ।

A. The borderers / ਦ ਬਾਰਡਰਰਜ਼
B. Macbeth / ਮੈਕਬੈਥ
C. Othello / ਓਥੇਲੋ
D. Julius Caesar / ਜੂਲੀਅਸ ਸੀਜ਼ਰ

21. Bharatnatyam Dance belongs to which of the following states? / ਭਾਰਤਨਾਟਿਅਮ ਨਾਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ?

A. Tamil Nadu / ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ
B. Kerala / ਕੇਰਲ
C. Andhra Pradesh / ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
D. Karnataka / ਕਰਨਾਟਕ

22. When did Delhi become capital of India? / ਦਿੱਲੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਕਦੋਂ ਬਣੀ?

A. 1955 AD / 1955 ਈ.
B. 1950 AD / 1950 ਈ.
C. 1911 AD / 1911 ਈ.
D. 1947 AD / 1947 ਈ.

23. Who is the current vice-chairman of NITI Aayog? / ਨੀਤੀ ਆਯੋਗ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਉਪ-ਚੇਅਰਮੈਨ ਕੌਣ ਹਨ?

A. Suman Bery / ਸੁਮਨ ਬੇਰੀ
B. Rajiv Gauba / ਰਾਜੀਵ ਗੌਬਾ
C. Shaktikanta Das / ਸ਼ਕਤੀਕਾਂਤ ਦਾਸ
D. Ashok Kumar Lahiri / ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਲਹਿਰੀ

24. ____________ is the apex institution in the area of training educational planners and administrators / ____________ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਜਨਾਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚ ਸੰਸਥਾ ਹੈ?

A. NCERT
B. NCTE
C. NIEPA
D. AISHE

25. NIPUN Bharat Mission primarily targets foundational literacy and numeracy for which class? / ਨਿਪੁਨ ਭਾਰਤ ਮਿਸ਼ਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸ ਕਲਾਸ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਅੰਕ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ?

A. Class 10th / ਕਲਾਸ ਦੱਸਵੀਂ
B. Class 3rd / ਕਲਾਸ ਤੀਜੀ
C. Class 5th / ਕਲਾਸ ਪੰਜਵੀਂ
D. Class 8th / ਕਲਾਸ ਅਠੱਵੀਂ

26. Which one is the longest Indian novels ever published in a single volume in the English language? / ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੰਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬਾ ਭਾਰਤੀ ਨਾਵਲ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

A. Revolution 2020 / ਰੈਵੋਲਿਊਸ਼ਨ 2020

B. The God of Small Things / ਦੀ ਗੌਡ ਔਫ਼ ਸਮਾਲ ਥਿੰਗਜ਼

C. A Suitable boy / ਏ ਸੂਟੇਬਲ ਬੋਆਏ

D. Train to Pakistan / ਟ੍ਰੇਨ ਟੂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ

27. The original document of the Constitution of India was handwritten by __________. / ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਸਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ __________ ਦੁਆਰਾ ਹੱਥ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

A. Dr. B. R. Ambedkar / ਡਾ. ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ

B. Sarojini Naidu / ਸਰੋਜਨੀ ਨਾਇਡੂ

C. Prem Bihari Narayan Raizada / ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਹਾਰੀ ਨਾਰਾਇਣ ਰਾਏਜ਼ਾਦਾ

D. Dr. Rajendra Prasad / ਡਾ. ਰਾਜੇਂਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ

28. Which of the following ministries is responsible for the report on India's national and per capita income? / ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਮੰਤਰਾਲਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ?

A. Ministry of Home Affairs / ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲਾ

B. Ministry of Planning / ਯੋਜਨਾ ਮੰਤਰਾਲਾ

C. Ministry of Statistics and Programme Implementation / ਅੰਕੜਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂਕਰਨ ਮੰਤਰਾਲਾ

D. Ministry of Human Resource Development / ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ

29. Which initiative of India has been nominated for the WSIS Prizes 2026 under the 'Enabling Environment' category? / ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਨੂੰ 'ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣਾ' ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਤਹਿਤ WSIS ਪੁਰਸਕਾਰ 2026 ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?

A. Samridh Gram Initiative / ਸਮ੍ਰਿਧ ਗ੍ਰਾਮ ਪਹਿਲਕਦਮੀ

B. Digital India / ਡਿਜੀਟਲ ਇੰਡੀਆ

C. PM-KISAN / ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ-ਕਿਸਾਨ

D. Swachh Bharat Mission / ਸਵੱਛ ਭਾਰਤ ਮਿਸ਼ਨ

30. What is the other pen name of Munshi Premchand? / ਮੁਨਸ਼ੀ ਪ੍ਰੇਮਚੰਦ ਦਾ ਦੂਜਾ ਕਲਮੀ ਨਾਮ ਕੀ ਹੈ?

A. Nawab Rai / ਨਵਾਬ ਰਾਏ

B. Dhanpat Das / ਧਨਪਤ ਦਾਸ

C. Gopal Sharma / ਗੋਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ

D. Prem Das / ਪ੍ਰੇਮ ਦਾਸ

Part B – Teaching Potential

31. Which situation demonstrates the effective integration of ICT in teaching? / ਕਿਹੜੀ ਸਥਿਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ICT ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਏਕੀਕਰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ?

A. Using PowerPoint slides instead of the blackboard. / ਬਲੈਕਬੋਰਡ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਾਵਰਪੁਆਇੰਟ ਸਲਾਈਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ।

B. Employing digital tools to promote collaboration, inquiry, and feedback. / ਸਹਿਯੋਗ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਫੀਡਬੈਕ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਜੀਟਲ ਟੂਲਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ।

C. Showing videos without discussion. / ਬਿਨਾਂ ਚਰਚਾ ਦੇ ਵੀਡੀਓ ਦਿਖਾਉਣਾ।

D. Replacing classroom interaction with online notes. / ਕਲਾਸਰੂਮ ਇੰਟਰੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਔਨਲਾਈਨ ਨੋਟਸ ਨਾਲ ਬਦਲਣਾ।

32. Formative assessment is done ____________________. / ਸ਼ਾਸਤਰੀਕਰਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ____________________ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

A. during learning / ਸਿੱਖਣ ਦੌਰਾਨ

B. at the end only / ਸਿਰਫ਼ ਅੰਤ ਵਿੱਚ

C. before admission / ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

D. after graduation / ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

33. Who opened the National Library of India free for public on 1st February 1953? / 1 ਫਰਵਰੀ 1953 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਲਈ ਮੁਫ਼ਤ ਕਿਸਨੇ ਖੋਲ੍ਹਿਆ?

A. B. S. Kesavan / ਬੀ. ਐਸ. ਕੇਸਵਨ

B. Jawahar Lal Nehru / ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ

C. Maulana Abul Kalam Azad / ਮੌਲਾਨਾ ਅਬੁਲ ਕਲਾਮ ਆਜ਼ਾਦ

D. S. R. Ranganathan / ਐਸ.ਆਰ. ਰੰਗਨਾਥਨ

34. ITEP stand for _______________. / ITEP ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ _______________ ।

A. Integrated Teacher Educational Program

B. Integrated Teaching Educational Program

C. Integrated Teacher Education Program

D. Integrated Teaching Education Program

35. In which year the National Literacy Mission was started in India? / ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਾਖਰਤਾ ਮਿਸ਼ਨ ਕਿਸ ਸਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?

A. 1978

B. 1982

C. 1985

D. 1988

36. Who is recognized as the first female teacher in India? / ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਅਧਿਆਪਕਾ ਵਜੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

A. Sarojini Naidu / ਸਰੋਜਨੀ ਨਾਇਡੂ

B. Mahadevi Verma / ਮਾਹਾਦੇਵੀ ਵਰਮਾ

C. Savitribai Phule / ਸਾਵਿਤ੍ਰੀਬਾਈ ਫੂਲੇ

D. Padmaja Naidu / ਪਦਮਾਜਾ ਨਾਇਡੂ

37. The principal advantage of peer assessment is that it ______________________. / ਸਾਥੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਫਾਇਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ______________________ ਹੈ।

A. Eliminates the teacher's role. / ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

B. Develops critical judgment and reflective learning. / ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

C. Reduces examination reliability. / ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ।

D. Guarantees objective grading. / ਉਦੇਸ਼ ਗ੍ਰੇਡਿੰਗ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

38. Inclusive education means ____________. / ਸਮੂਹਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ____________।

A. Teaching only gifted students / ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ

B. Teaching students separately based on ability / ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ

C. Providing equal learning opportunities to all learners / ਸਾਰੇ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ

D. Ignoring students with disabilities / ਅਪਾਹਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ

39. Cooperative learning primarily develops _________________. / ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ _________________ ਵਿਕਸਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

A. competition only / ਸਿਰਫ਼ ਮੁਕਾਬਲਾ

B. teamwork and communication skills / ਟੀਮ ਵਰਕ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਹੁਨਰ

C. individual isolation / ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਇਕੱਲਤਾ

D. memorization alone / ਸਿਰਫ਼ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ

36. Inclusive education means ____________. / ਸਮੂਹਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ____________।

A. Teaching only gifted students / ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ

B. Teaching students separately based on ability / ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ

C. Providing equal learning opportunities to all learners / ਸਾਰੇ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ

D. Ignoring students with disabilities / ਅਪਾਹਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ

37. Cooperative learning primarily develops ______________. / ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ______________ ਵਿਕਸਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

A. competition only / ਸਿਰਫ਼ ਮੁਕਾਬਲਾ

B. teamwork and communication skills / ਟੀਮ ਵਰਕ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਹੁਨਰ

C. individual isolation / ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਇਕੱਲਤਾ

D. memorization alone / ਸਿਰਫ਼ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ

38. An educational television programme is found to have high production quality but negligible impact on student learning. The most plausible reason is ____________________. / ਇੱਕ ਵਿਦਿਅਕ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਉਤਪਾਦਨ ਗੁਣਵੱਤਾ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਾਵੀ ਕਾਰਨ ____________________ ਹੈ।

A. Television cannot support learning. / ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

B. Educational media are ineffective in higher education. / ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਅਕ ਮੀਡੀਆ ਬੇਅਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

C. Students prefer textbooks over audio-visual media. / ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਡੀਓਵਿਜ਼ੁਅਲ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲੋਂ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

D. Learning depends on instructional design rather than technology alone. / ਸਿੱਖਣਾ ਸਿਰਫ਼ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

39. Which situation best reflects the constitutional value of equality in classroom practice? / ਕਿਹੜੀ ਸਥਿਤੀ ਕਲਾਸਰੂਮ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ?

A. Providing equitable learning opportunities by accommodating learner diversity. / ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾ ਕੇ ਸਮਾਨ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

B. Giving identical assignments to every learner regardless of need. / ਲੋੜ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹਰੇਕ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਕੰਮ ਦੇਣਾ।

C. Allowing only high-achieving students to participate in discussions. / ਸਿਰਫ਼ ਉੱਚ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਚਰਚਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ।

D. Treating all students identically without considering disabilities. / ਅਪੰਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਾ।

40. Which of the following best represents formative use of assessment data? / ਹੇਠਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਡੇਟਾ ਦੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ?

A. Ranking students for scholarships. / ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਦਰਜਾ ਦੇਣਾ।

B. Publishing examination results. / ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ।

C. Modifying instruction based on students' misconceptions. / ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ।

D. Awarding degrees. / ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

41. Which situation demonstrates the effective integration of ICT in teaching? / ਕਿਹੜੀ ਸਥਿਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ICT ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਏਕੀਕਰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ?

A. Using PowerPoint slides instead of the blackboard. / ਬਲੈਕਬੋਰਡ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਾਵਰਪੁਆਇੰਟ ਸਲਾਈਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ।

B. Employing digital tools to promote collaboration, inquiry, and feedback. / ਸਹਿਯੋਗ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਫੀਡਬੈਕ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਜੀਟਲ ਟੂਲਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ।

C. Showing videos without discussion. / ਬਿਨਾਂ ਚਰਚਾ ਦੇ ਵੀਡੀਓ ਦਿਖਾਉਣਾ।

D. Replacing classroom interaction with online notes. / ਕਲਾਸਰੂਮ ਇੰਟਰੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਔਨਲਾਈਨ ਨੋਟਸ ਨਾਲ ਬਦਲਣਾ।

42. Which teacher behaviour is most likely to inhibit students' creativity? / ਕਿਹੜਾ ਅਧਿਆਪਕ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ?

A. Encouraging multiple solutions. / ਕਈ ਹੱਲਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ।

B. Accepting divergent opinions supported by evidence. / ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ।

C. Promoting brainstorming. / ਦਿਮਾਗੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ।

D. Rewarding only one predetermined correct approach. / ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਹੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇਣਾ।

43. The principal advantage of peer assessment is that it ____________________. / ਸਾਥੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਫਾਇਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ____________________ ਹੈ।

A. Eliminates the teacher's role. / ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

B. Develops critical judgment and reflective learning. / ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

C. Reduces examination reliability. / ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ।

D. Guarantees objective grading. / ਉਦੇਸ਼ ਗ੍ਰੇਡਿੰਗ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

44. Games in school ________________. / ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਖੇਡਾਂ ________________।

A. makes student physically fit. / ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

B. are a healthy past-time. / ਇੱਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਭੂਤਕਾਲ ਹਨ।

C. develops a sense of cooperation and physical and mental balance. / ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਕਸਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

D. keep students mentally healthy. / ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰੱਖਣਾ।

45. What of the following attributes denote great strengths of a teacher? / ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀਆਂ ਮਹਾਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ?

(a) Full-time active involvement in the institutional management / ਸੰਸਥਾਗਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਸਰਗਰਮ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ

(b) Setting examples / ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ

(c) Willingness to put assumptions to the test / ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ

(d) Acknowledging mistakes / ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ

Select the correct answer from the codes given below / ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੋਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ:

A. (a), (b) and (d) / (a), (b) ਅਤੇ (d)
B. (b), (c) and (d) / (b), (c) ਅਤੇ (d)
C. (a), (c) and (d) / (a), (c) ਅਤੇ (d)
D. (a), (b), (c) and (d) / (a), (b), (c) ਅਤੇ (d)

46. To help students understand the lesson a teacher should teach by ___________. / ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ___________ ਰਾਹੀਂ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

A. giving them prompt. / ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਕੇ
B. focusing on easy content. / ਆਸਾਨ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਕੇ
C. illustrating with examples. / ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾ ਕੇ
D. testing the content. / ਪੜ੍ਹਾਈ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਕੇ

47. Which country the Kindergarten schools were opened first? / ਕਿੰਡਰਗਾਰਟਨ ਸਕੂਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਸਨ?

A. England / ਇੰਗਲੈਂਡ
B. Italy / ਇਟਲੀ
C. Germany / ਜਰਮਨੀ
D. France / ਫਰਾਂਸ

48. The most important objective of co-curricular activities in school is ___________. / ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸਹਿ-ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਦੇਸ਼ ___________ ਹੈ।

A. all round development of children. / ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ।
B. development of interest in curriculum. / ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।
C. making the school atmosphere attractive. / ਸਕੂਲ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਕ ਬਣਾਉਣਾ।
D. strengthening the relations between the community and school. / ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ।

49. Navodava Vidyalayas provide _______________. / ਨਵੋਦਵ ਵਿਦਿਆਲਿਆ _______________ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

A. quality education to talented students particularly from rural areas. / ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ

B. quality education to talented students particularly from urban areas. / ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ

C. quality education to the children of Government employees. / ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ

D. quality education to children in India. / ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ

50. Who opened the National Library of India free for public on 1st February 1953? / 1 ਫਰਵਰੀ 1953 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਲਈ ਮੁਫ਼ਤ ਕਿਸਨੇ ਖੋਲ੍ਹਿਆ?

A. B. S. Kesavan / ਬੀ. ਐਸ. ਕੇਸਵਨ

B. Jawahar Lal Nehru / ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ

C. Maulana Abul Kalam Azad / ਮੌਲਾਨਾ ਅਬੁਲ ਕਲਾਮ ਆਜ਼ਾਦ

D. S. R. Ranganathan / ਐਸ.ਆਰ. ਰੰਗਨਾਥਨ

51. Which of the following is typically a key benefit of the library period in a school? / ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਪੀਰੀਅਡ ਦਾ ਮੁੱਖ ਫਾਇਦਾ ਕਿਹੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

A. It allows students to socialize and talk with peers / ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

B. It encourages students to concentrate on reading individually / ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ

C. It requires students to complete daily homework / ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦਾ ਹੋਮਵਰਕ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

D. It allows teachers to lecture on specific topics / ਇਹ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

52. In which year was the Distance Education in India officially started? / ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸ ਸਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ?

A. 1962 B. 1972 C. 1974 D. 1980

53. How do libraries utilize social media platforms in the modern age? / ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ?

A. To replace physical books entirely / ਭੌਤਿਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲਣਾ

B. To strictly punish students for overdue books / ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ

C. To restrict student access to the internet / ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਇੰਟਰਨੈਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ

D. To disseminate information, promote new resources, and engage with students / ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਨ, ਨਵੇਂ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਲਈ

54. ITEP stand for ______________. / ITEP ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ______________।

A. Integrated Teacher Educational Program

B. Integrated Teaching Educational Program

C. Integrated Teacher Education Program

D. Integrated Teaching Education Program

55. The Right to Education Act, 2009 aims at making a free and compulsory education a right for children up to ___________. / ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2009 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ___________ ਤੱਕ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਮੁਫ਼ਤ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ।

A. Elementary level / ਮੁੱਢਲਾ ਪੱਧਰ

B. Secondary level / ਸੈਕੰਡਰੀ ਪੱਧਰ

C. Higher secondary level / ਉੱਚ ਸੈਕੰਡਰੀ ਪੱਧਰ

D. Graduate level / ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੱਧਰ

56. Which of the following best describes the curriculum of the Gurukul system? / ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਰੂਕੁਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਰਣਨ ਕਿਹੜਾ ਕਰਦਾ ਹੈ?

A. Only religious and spiritual texts / ਸਿਰਫ਼ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ

B. Only military and martial arts / ਸਿਰਫ਼ ਫੌਜੀ ਅਤੇ ਮਾਰਸ਼ਲ ਆਰਟਸ

C. Holistic development including arts, Vedas, mathematics, philosophy, and vocational skills / ਕਲਾ, ਵੇਦ, ਗਣਿਤ, ਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਹੁਨਰਾਂ ਸਮੇਤ ਸੰਪੂਰਨ ਵਿਕਾਸ

D. Only mathematics and agriculture / ਸਿਰਫ਼ ਗਣਿਤ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ

57. Which one of the following is a three dimensional teaching aid? / ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਤਿੰਨ-ਅਯਾਮੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸਹਾਇਤਾ ਹੈ?

A. Black board / ਬਲੈਕ ਬੋਰਡ

B. Display board / ਡਿਸਪਲੇ ਬੋਰਡ

C. Picture / ਤਸਵੀਰ

D. Model / ਮਾਡਲ

58. Who is recognized as the first female teacher in India? / ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਅਧਿਆਪਕਾ ਵਜੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

A. Sarojini Naidu / ਸਰੋਜਨੀ ਨਾਇਡੂ

B. Mahadevi Verma / ਮਾਹਾਦੇਵੀ ਵਰਮਾ

C. Savitribai Phule / ਸਾਵਿਤ੍ਰੀਬਾਈ ਫੂਲੇ

D. Padmaja Naidu / ਪਦਮਾਜਾ ਨਾਇਡੂ

59. The most suitable assessment for practical skills is ______________. / ਵਿਹਾਰਕ ਹੁਨਰਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ______________ ਹੈ।

A. oral examination / ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

B. performance-based assessment / ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ-ਅਧਾਰਤ ਮੁਲਾਂਕਣ

C. multiple-choice test only / ਸਿਰਫ਼ ਬਹੁ-ਚੋਣ ਟੈਸਟ

D. essay writing only / ਸਿਰਫ਼ ਲੇਖ ਲਿਖਣਾ

60. In which year the National Literacy Mission was started in India? / ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਾਖਰਤਾ ਮਿਸ਼ਨ ਕਿਸ ਸਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?

A. 1978 B. 1982 C. 1985 D. 1988

Part C – General Mental Ability Test

61.

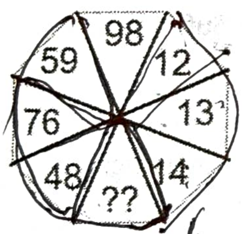

A. 15 B. 16

C. 17 D. 18

62. 23, 28, 38, 55, 81, ?

A. 99 B. 118 C. 104 D. 136

63.

5	30	5
7	?	1[illegible]
9	88	7

A. 50 B. 51 C. 52 D. 53

64. Find the odd one out / ਇਕ ਅਲਗ ਨੂੰ ਲੱਭੋ:

A. 1 C 2 B. 3 J 6 C. 14 Y 11 D. 5 K 6

65. Find the odd one out / ਇਕ ਅਲਗ ਨੂੰ ਲੱਭੋ:

A. May : January
B. September : November
C. October : April
D. January : December

66. Find the odd one out / ਇਕ ਅਲਗ ਨੂੰ ਲੱਭੋ:

A. Z W
B. T Q
C. S P
D. N L

67. 54 : 20 :: 67 : ?

A. 16
B. 13
C. 21
D. 42

68. CE : 70 :: DE : ?

A. 60
B. 90
C. 120
D. 210

69. AZBY : DWEV :: SHIR : ????

A. KIOL
B. JQKO
C. KPOL
D. VELO

70. DROUGHT : WILDFIRE :: INFECTION : ?

A. DISEASE
B. INSECTS
C. BANDAGE
D. DETTOL

71. Choose the correct synonym of 'genuine'. / 'genuine' ਦਾ ਸਹੀ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ।

A. Adulterated
B. Authentic
C. Unreliable
D. Malafide

72. Choose the correct antonym of 'abundant'. / 'abundant' ਦਾ ਸਹੀ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ।

A. Scarce
B. Plenty
C. Ample
D. Sufficient

73. Give a synonym of 'diligent'. / 'diligent' ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਸ਼ਬਦ ਦਿਓ।

A. Hardworking
B. Polite
C. Idealistic
D. Magnificent

74. BAD = 412, MUD = 42113, RUN = ?

A. 142118
B. 181213
C. 141218
D. 141412

75. If A : B = 2 : 3, B : C = 4 : 5, then find A : B : C.

A. 8 : 12 : 15
B. 15 : 12 : 8
C. 2 : 5 : 15
D. 24 : 12 : 8

76. If word TERMINATION is coded as 12345671586. What would be the code for the word MOTION?
ਜੇਕਰ ਸ਼ਬਦ TERMINATION ਨੂੰ 12345671586 ਵਜੋਂ ਕੋਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ MOTION ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੋਡ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

A. 431586
B. 458586
C. 481586
D. 485186

77. 1234 : 484 :: 1729 : ?

A. 361
B. 144
C. 255
D. 169

78. What will come in the place of ? in the following equation if '+' and '-' are interchanged and 'x' and '÷' are interchanged? / ਜੇਕਰ '+' ਅਤੇ '-' ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'x' ਅਤੇ '÷' ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਮੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ? ਦੀ ਥਾਂ ਕੀ ਆਵੇਗਾ?

$21 + 23 - 46 \times 23 \div 21 = ?$

A. 65 B. 40 C. 78 D. 90

79. Five persons, P, Q, R, S T are sitting in a straight line facing North. Q sits immediate left of S. Only three persons sit between R and T. P sits immediately left of T. Who is sitting in the middle of the row? / ਪੰਜ ਵਿਅਕਤੀ, P, Q, R, S T, ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਸਿੱਧੀ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਹਨ। Q, S ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਾ ਹੈ। R ਅਤੇ T ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਬੈਠੇ ਹਨ। P, T ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਕਤਾਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੌਣ ਬੈਠਾ ਹੈ?

A. T B. P C. Q D. S

80. Statements / ਬਿਆਨ:

(i) All teachers are scholars / ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕ ਵਿਦਵਾਨ ਹਨ

(ii) Some students are teachers / ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਧਿਆਪਕ ਹਨ

Conclusions / ਨਤੀਜੇ:

A. All students are scholar / ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਦਵਾਨ ਹਨ

B. Some teachers are student / ਕੁਝ ਅਧਿਆਪਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਨ

C. Some students are scholar / ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਦਵਾਨ ਹਨ

D. No student is a scholar / ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਦਵਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ

81. Statements / ਬਿਆਨ:

1. Lata is a beautiful and intelligent girl / ਲਤਾ ਇੱਕ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਕੁੜੀ ਹੈ

2. She is very good / ਉਹ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਹੈ

Conclusions / ਨਤੀਜੇ:

I. All beautiful girls are intelligent / ਸਾਰੀਆਂ ਸੁੰਦਰ ਕੁੜੀਆਂ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ

II. Beauty and intelligence are the essential factors of goodness / ਸੁੰਦਰਤਾ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀ ਚੰਗਿਆਈ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਕ ਹਨ

A. Only I follows / ਸਿਰਫ਼ I ਪਾਲਣ ਕਰਦਾ ਹੈ

B. Only II / ਸਿਰਫ਼ II ਪਾਲਣ ਕਰਦਾ ਹੈ

C. Both I and II follows / I ਅਤੇ II ਦੋਵੇਂ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ

D. Both don't follow / ਦੋਵੇਂ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ

82. Statements / ਬਿਆਨ:

1. All chairs are tables / ਸਾਰੀਆਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਮੇਜ਼ ਹਨ
2. No table is a book / ਕੋਈ ਮੇਜ਼ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ
3. All tables are stones / ਸਾਰੀਆਂ ਮੇਜ਼ਾਂ ਪੱਥਰ ਹਨ

Conclusions / ਨਤੀਜੇ:

I. No chair is a book / ਕੋਈ ਕੁਰਸੀ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ

II. No stone is a book / ਕੋਈ ਪੱਥਰ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ

III. Some stones are books / ਕੁਝ ਪੱਥਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਹਨ

IV. All tables are chairs / ਸਾਰੇ ਮੇਜ਼ ਕੁਰਸੀਆਂ ਹਨ

A. Only I follows / ਸਿਰਫ਼ I ਪਾਲਣ ਕਰਦਾ ਹੈ

B. Only I or either II or III follows / ਸਿਰਫ਼ I ਜਾਂ ਕੋਈ II ਜਾਂ III ਪਾਲਣ ਕਰਦਾ ਹੈ

C. Only I and III follows / ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਹਨ

D. Either II or III follows / ਜਾਂ ਤਾਂ II ਜਾਂ III ਪਾਲਣ ਕਰਦਾ ਹੈ

83.

Number of students (in hundreds) enrolled in different faculties at a university over five years / ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਕਲਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ (ਸੈਂਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ)

Year/ ਸਾਲ	Arts/ ਕਲਾ	Science/ ਵਿਗਿਆਨ	Commerce/ ਕਾਮਰਸ	Engineering/ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ	Management/ ਪ੍ਰਬੰਧਨ
2018	20	15	10	25	8
2019	22	18	14	30	10
2020	24	20	15	35	12
2021	23	21	18	40	14
2022	25	23	20	45	16

In which year was the total enrollment highest across all faculties? / ਕਿਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਫੈਕਲਟੀਆਂ ਵਿ ਕੁੱਲ ਦਾਖਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ?

A. 2019 B. 2020 C. 2021 D. 2022

84.

Village/ਪਿੰਡ	A	B	C	D	E
% of Males	56.5%	59.5%	60.5%	62.5%	46.5%

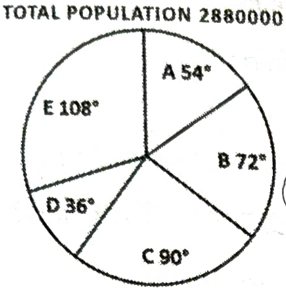

What is the ratio of number of females in villages B and D respectively? / ਪਿੰਡਾਂ B ਅਤੇ D ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਕੀ ਹੈ?

A. 54 : 25
B. 25 : 54
C. 27 : 50
D. 50 : 27

85. Six people P, Q, R, S, T, and U are sitting in a straight line facing north. U sits fourth to the right of R. R is not sitting at the extreme end of the line. T is the immediate neighbor of U and S. Q sits third to the left of S. Who is sitting immediately to the right of R? / ਛੇ ਲੋਕ P, Q, R, S, T, ਅਤੇ U ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਸਿੱਧੀ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਹਨ। U R ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਚੌਥੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਾ ਹੈ। R ਲਾਈਨ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠਾ ਹੈ। T U ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ ਅਤੇ S। Q S ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਤੀਜਾ ਪਾਸੇ ਬੈਠਾ ਹੈ। R ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਕੌਣ ਬੈਠਾ ਹੈ?

A. S
B. T
C. Q
D. P

86. N is to the West of B, which is to the South of R. If P is to the North of R, then P is in which direction with respect to N? / N, B ਦੇ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ R ਦੇ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ P, R ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਹੈ, ਤਾਂ P, N ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੈ?

A. North-West / ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮ
B. South-West / ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ
C. South-East / ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬ
D. North-East / ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ

87. For me my father's wife's father-in-law's only son is _____. / ਮੇਰੇ ਲਈ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਪੁੱਤਰ _____ ਹੈ।

A. Grandfather / ਦਾਦਾ
B. Paternal Uncle / ਚਾਚਾ
C. Father / ਪਿਤਾ
D. Maternal Uncle / ਮਾਮਾ

88. Pointing to a woman Ajay said, "that woman is my brother's wife's daughter's only paternal uncle's mother". How is the woman related to Ajay? / ਇੱਕ ਔਰਤ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਜੈ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਉਹ ਔਰਤ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਧੀ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਚਾਚੇ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ"। ਔਰਤ ਦਾ ਅਜੈ ਨਾਲ ਕੀ ਸਬੰਧ ਹੈ?

A. Mother / ਮਾਂ
B. Daughter / ਧੀ
C. Aunt / ਮਾਸੀ
D. Cousin / ਚਚੇਰੀ ਭੈਣ

89. A woman while looking at the photograph of a man said, "He is the maternal grandfather of children of my husband's sister". How is the man related to the woman? / ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੀ ਫੋਟੋ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, "ਉਹ ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਦੀ ਭੈਣ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਨਾਨਾ ਹੈ"। ਮਰਦ ਦਾ ਔਰਤ ਨਾਲ ਕੀ ਸਬੰਧ ਹੈ?

A. Father / ਪਿਤਾ
B. Father-in-law / ਸਹੁਰਾ
C. Grandfather / ਦਾਦਾ ਜੀ
D. Brother-in-law / ਜੀਜਾ ਜੀ

90. A gold ring is sold for Rs. 6400 at a loss of 20%. What is the cost price of the gold ring? / ਇੱਕ ਸੋਨੇ ਦੀ ਅੰਗੂਠੀ 20% ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ 'ਤੇ 6400 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੋਨੇ ਦੀ ਅੰਗੂਠੀ ਦੀ ਲਾਗਤ ਕੀਮਤ ਕੀ ਹੈ?

A. 8000
B. 7200
C. 8400
D. 7680

Part D – English Proficiency

91. Identify the correct spelling.

A. Profession
B. Prifesion
C. Proffession
D. Prrofesion

92. Choose the auxiliary for the context indicated.

You ____________________ go. (permission).

A. May
B. Shall
C. Can
D. Ought to

93. One who loves books

A. Bibliophobe
B. Bibliographer
C. Bibliophile
D. Bibliophagist

94. Choose the appropriate meaning of the underlined idiom

At a party, he is always <u>in high spirits.</u>

A. Talkative
B. Cheerful
C. Drunk
D. Uncontrollable

95. Which one is the correctly punctuated sentence?

A. What a beautiful day it is!
B. What a beautiful day it is?
C. What a beautiful day,
D. What a beautiful day.

96. Give the antonym of 'lucid'

A. Morose
B. Verbose
C. Clear
D. Unintelligible

97. Fill in the blanks with suitable option.

____________________ the shower was over, the Sun shone again.

A. Unless
B. After
C. With
D. If

98. Give the synonym of 'Hinder'

A. Protect
B. Impede
C. Devote
D. Create

99. Fill the appropriate word.

He ____________________ to her request immediately.

A. Acceded B. Discovered C. Buttressed D. Accessed

100. Choose the correct one word.

The study of science of speech sounds is.

A. Physics B. Phonetics C. Accentuation D. Nanography

101. Choose the correct synonym of the word 'Avaricious'

A. Abundant B. Envious C. Greedy D. Unwilling

102. Identify the correct meaning of the underlined idiom.

His most trusted friend proved to be <u>a snake in the grass</u>.

A. Cowardly and Brutal
B. An unreliable and deceitful person
C. A hidden enemy
D. low and mean

103. Fill up the correct preposition.

He was remaining continuously absent on ground ____________________ *health.*

A. of B. for C. to D. *with*

104. Fill up the suitable word.

She ____________________ her bag and ran for her life.

A. clutched B. grasped C. held D. gripped

105. Choose the correctly punctuated sentence.

A. The boys books are on the table.
B. The boy's books are on the table.
C. The boys' books are on the table.
D. The boys book's are on the table.

106. Choose the correct sentence.

A. The dog chased its tail.
B. The dog chased it's tail.
C. The dog chase its tail.
D. The dog chasing its tail.

107. Complete the sentence.

I'll meet you after ____________________

A. I shall have arrived.
B. I have arrived.
C. I arrive.
D. I would arrive.

108. Which word is spelt correctly?

A. disappear B. Sincerly C. Cooly D. disaprove

109. Choose the most suitable alternative to make proper sentence.

If I ____________________ you I would not stand this humiliation.

A. Am B. Was C. Were D. Be

110. Choose the correctly punctuated sentence.

A. "Yes," he said. "I will do it."
B. "Yes," he said "I will do it."
C. "Yes," he said, "I will do it."
D. "Yes." He said, "I will do it."

111. Which sentence is grammatically correct?

A. They have finished there homework.
B. They have finished their homework.
C. They have finished them homework.
D. They have finished theirs homework.

112. Select the correct sentence.

A. I have been working hard since morning.
B. I has been working hard since morning.
C. I have being working hard since morning.
D. I am being working hard since morning.

113. Choose the Correct option for the underlined word.
The Sun <u>set</u> before we reached the village.

A. Would set
B. Had set
C. Would have set
D. Could set

114. One who does something first

A. Pioneer
B. Pitched
C. Plaintiff
D. Plebian

115. Fill up the correct option.
Her father arrived home ____________________ six o'clock.

A. At
B. On
C. In
D. During

Note: Read the following passage carefully and answer the next 5 questions (116-120) given below:
The greatest enemy of mankind, as people have discovered, is not science, but war. Science merely reflects the social forces by which it is surrounded. It is found that when there is peace, science is constructive, when there is war, science is perverted to destructive ends. The weapons which science gives us don't necessarily create war, these make war increasingly more terrible. Until now it has brought us to the doorstep of doom. Our main problem, therefore, is not to curb science but to stop war. This is a job in which everybody must participate, including scientists. But the bomb of Hiroshima suddenly woke us to the fact that we have very little time. The hour is late and our work has scarcely begun. Now we are face to face with this urgent question: "Can education and tolerance, understanding and creative intelligence run fast enough to keep us abreast with our own mounting capacity to destroy?" This is the question which we will have to answer one way or the other in this generation. Science must help us in finding the answer, but ultimately the main decision lies within ourselves.

116. According to the passage, the real enemy of mankind is not science but war, because

A. Science during the war is very destructive
B. Science merely invents the weapons with which war is fought
C. The weapons that science invents necessarily lead to war
D. The weapons invented by science do not cause war though they make it more destructive

117. According to the passage, the solution lies in
   A. preventing scientists from participating in destructive activities
   B. abolishing war
   C. stopping scientific activities everywhere
   D. stopping science from reflecting social forces

118. The expression 'bring to the doorstep of doom' means
   A. lead us to threshold of a new destiny
   B. introduce us to an unpredictable future
   C. carry us close to death and destruction
   D. take us step by step to ruin

119. The phrase, 'our work has scarcely begun' implies that our work
   A. has only just begun
   B. has not yet begun
   C. has begun but not yet finished
   D. is not likely to begin

120. Our mounting capacity to destroy can be kept under control by
   A. encouraging social forces
   B. *education for all*
   C. creativity and intelligence
   D. *education, liberal thinking and creativity*

Part E – Punjabi or Hindi Language Proficiency
(Attempt question of any one language out of Punjabi and Hindi)

121. ਸਿਧਾਂਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਕਰਨ ਵਿੱਚ 'ਪੁਰਖ' ਕੀ ਹੈ ?
   A. ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ
   B. ਰੂਪ-ਧੁਨੀਮਕ ਇਕਾਈ
   C. ਸ਼ਬਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀ
   D. ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਇਕਾਈ

122. 'ਮੈਨੂੰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ', ਵਾਕ ਵਿੱਚ 'ਜਾਣਾ' ਕੀ ਹੈ :
   A. ਭਾਵਵਾਚੀ ਕਿਰਦੰਤ
   B. ਅਮਿਤ ਕਿਰਿਆ
   C. ਕਰਤਰੀ ਕਿਰਦੰਤ
   D. ਅਪੂਰਨ ਕਾਰਜ ਕਿਰਦੰਤ

123. ਉਸ ਨੇ ਸੱਪ ਨੂੰ ਡੰਡਾ ਮਾਰਿਆ' ਵਾਕ ਵਿੱਚ 'ਡੰਡਾ' ਕਿਹੜਾ ਨਾਂਵ ਵਾਕੰਸ਼ ਹੈ ?
   A. ਅਪ੍ਰਧਾਨ ਕਰਮ ਨਾਂਵ ਵਾਕੰਸ਼
   B. ਅਧਿਕਰਣ ਕਾਰਕੀ ਨਾਂਵ ਵਾਕੰਸ਼
   C. ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਰਮ ਨਾਂਵ ਵਾਕੰਸ਼
   D. ਕਰਨ ਕਾਰਕੀ ਨਾਂਵ ਵਾਕੰਸ਼

124. 'ਉਹ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਹੀ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।' ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵੀ ਸੰਚਾਲਕ ਕਿਰਿਆ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
   A. ਹੈ
   B. ਪੜ੍ਹ
   C. ਰਿਹਾ
   D. ਹੁੰਦਾ

125. 'ਰੋਟੀ, ਕੱਪੜਾ ਤੇ ਮਕਾਨ' ਕਿਸ ਭਾਂਤ ਦੀ ਬਣਤਰ ਹੈ :
   A. ਵਧਾਵੀਂ
   B. ਵਿਕਲਪੀ
   C. ਸਮਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀ
   D. ਅਧੀਨ

126. 'ਕੇ' ਕਿਸ ਸ਼ਬਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ:
   A. ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ
   B. ਯੋਜਕ
   C. ਨਿਪਾਤ
   D. ਸੰਬੰਧਕ

127. 'ਚੋਰ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ, ਕੰਧ ਟੱਪ ਗਿਆ।' ਵਾਕ ਵਿਚ ਅਧੀਨ ਉਪਵਾਕ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ:

A. ਚੋਰ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ B. ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ C. ਕੰਧ ਟੱਪ ਗਿਆ D. ਚੋਰ ਕੰਧ ਟੱਪ ਗਿਆ।

128. 'ਆਵਾਰਾ ਕੁੱਤੇ ਰਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਭੌਂਕਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।' ਵਾਕ ਵਿੱਚ 'ਕੁੱਤੇ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਵਚਨ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਹੋਰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਬਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਗੀਆਂ ?

A. ਮੁੱਖ ਕਿਰਿਆ, ਗਤੀਵਾਚਕ ਸੰਚਾਲਕ ਕਿਰਿਆ, ਸਹਾਇਕ ਕਿਰਿਆ

B. ਕਰਮ , ਮੁੱਖ ਕਿਰਿਆ, ਸਹਾਇਕ ਕਿਰਿਆ

C. ਕਰਮ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ , ਮੁੱਖ ਕਿਰਿਆ

D. ਸੰਬੰਧਕ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ, ਗਤੀਵਾਚਕ ਸੰਚਾਲਕ ਕਿਰਿਆ

129. ਕਿਹੜਾ ਮੁਹਾਵਰਾ 'ਵਿਧਵਾ ਹੋਣ' ਦੇ ਭਾਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ?

A. ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਪੱਲਾ ਨਾ ਹੋਣਾ B. ਸਿਰੋਂ ਗੰਜੀ ਹੋਣਾ C. ਸਿਰ ਖ਼ਾਲੀ ਹੋਣਾ D. ਸਿਰੋਂ ਨੰਗੀ ਹੋਣਾ

130. 'ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟਾ ਪਾਉਣਾ' ਮੁਹਾਵਰੇ ਦੇ ਅਰਥ ਹਨ:

A. ਨਾਂਹ ਕਰਨਾ B. ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਧੂੜ ਪਾਉਣਾ C. ਧੋਖਾ ਦੇਣਾ D. ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਪਾਉਣਾ

131. 'ਖ਼ਿਆਲੀ ਪਲਾਓ ਪਕਾਣਾ' ਮੁਹਾਵਰੇ ਦੇ ਅਰਥ ਹਨ:

A. ਖਿੱਚਕਿੱਲੀ ਮੱਚਣਾ B. ਮਨੋਕਲਪਨਾ ਕਰਨੀਆਂ C. ਦੂਰਦਰਸ਼ੀ ਹੋਣਾ D. ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਗੁੰਮ ਹੋਣਾ

132. 'ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਦੁੱਧ ਧੋਤੇ ਹੋਏ। ਤੁਹਾਡੇ ਕਿੱਲੇ ਜੋ ਠੋਕੇ ਹੋਏ ਨੇ। ਜਿਸ ਦਾ ਕਿੱਲਾ ਪੁੱਟਿਆ ਗਿਆ, ਉਸ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਪੁੱਟੀ ਗਈ, ਕਾਸ਼ ਮੇਰਾ ਵੀ ਕੋਈ ਕਿੱਲਾ ਹੁੰਦਾ ' ਇਸ ਵਾਰਤਾਲਾਪੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਮੁਹਾਵਰੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ:

A. ਚਾਰ B. ਤਿੰਨ C. ਪੰਜ D. ਦੋ

133. 'ਸੁਆਮੀ ਵਿਵੇਕਾਨੰਦ' ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ।' ਇਸ ਵਾਕ ਆਏ ਸ਼ਬਦ 'ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ' ਦੇ ਕੀ ਅਰਥ ਹਨ?

A. ਚਲਾਕ B. ਵਿਵਾਦੀ C. ਦੂਰਦਰਸ਼ੀ D. ਤਰਕਸ਼ੀਲ

134. ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ 'ਉਦਾਰ' ਦੇ ਭਾਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ:

A. ਖੁਲ੍ਹ-ਦਿਲਾ B. ਸੰਗਦਿਲ C. ਤੰਗਦਿਲ D. ਖੁਸ਼ਦਿਲ

135. ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ 'ਝੱਟਾ' ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :

A. ਛੱਪੜ B. ਨੀਵੇਂ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਥਾਂ ਪਾਣੀ ਝੱਟਣ ਦਾ ਸਾਧਨ C. ਟੋਭਾ D. ਛੰਭ

136. 'ਯਥਾਰਥ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕੀ ਅਰਥ ਹਨ :

A. ਕਲਪਨਾ B. ਆਦਰਸ਼ C. ਸੰਭਾਵਨਾ D. ਅਸਲੀਅਤ

137. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੁੱਤ ਵਿਅੰਜਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸ਼ਬਦਜੋੜ ਸਹੀ ਹਨ ;

A. ਸਿੱਖਿਆ B. ਸਪੱਸ਼ਟ C. ਮੁਦੱਈ D. ਦਰੱਖਤ

138. ਕਿਹੜਾ ਵਾਕ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਪੱਖੋਂ ਸਹੀ ਹੈ?

A. ਕਬੂਤਰ, ਤੋਤੇ ਅਤੇ ਤੋਤੀਆਂ ਚੋਗਾ ਚੁਗਦੀਆਂ ਨੇ । B. ਕਬੂਤਰ, ਤੋਤੇ ਅਤੇ ਤੋਤੀਆਂ ਚੋਗਾ ਚੁਗਦੀਆਂ ਹਨ।
C. ਕਬੂਤਰ, ਤੋਤੇ ਅਤੇ ਤੋਤੀਆਂ ਚੋਗਾ ਚੁਗਦੇ ਹਨ। D. ਕਬੂਤਰ, ਤੋਤੇ ਅਤੇ ਤੋਤੀਆਂ ਚੋਗੇ ਚੁਗਦੇ ਹਨ।

139. ਕਿਹੜਾ ਵਾਕ ਵਿਆਕਰਨ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਸਹੀ ਹੈ?

A. ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਸ਼ਾ ਕੀਤੇ ਹੋਣਗੇ।
B. ਵਿਆਂਹਦੜ ਨੂੰ ਦਾਜ ਵਿੱਚ ਸਕੂਟਰ ਜਾਂ ਕਾਰ ਮਿਲੇਗੀ।
C. ਮੁੰਡੇ, ਬੁੱਢੇ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਮੇਲਾ ਵੇਖਣ ਗਈਆਂ।
D. ਬੱਚੀਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਖੇਡ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

140. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ ਵਾਲਾ ਵਾਕ ਪਛਾਣੋ :

A. ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂਅ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾਅ ਦਾ ਨਾਮ ਗ਼ਲਤ ਸੀ।
B. ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਦਾ ਨਾ ਲਿਖਵਾਇਆ।
C. ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖਵਾਇਆ।
D. ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂਅ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਿਰਾ ਦਾ ਨਾਂਅ ਗ਼ਲਤ ਸੀ।

141. ਦੁਬਿੰਦੀ ਵਿਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ (:) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿੱਥੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

A. ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਥਾਂ ਕਾਮਾ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਵਿਰਾਮ-ਚਿੰਨ੍ਹ ਤੋਂ ਘੱਟ ਠਹਿਰਾਅ ਦੇਣ ਲਈ
B. ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ, ਵਾਕੰਸ਼ ਜਾਂ ਉਪਵਾਕ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਂ ਵੇਰਵੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
C. ਕਿਸੇ ਵਾਕੰਸ਼ ਜਾਂ ਉਪਵਾਕ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ-ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਨਾਟਕੀ ਸੰਵਾਦ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ
D. ਕਿਸੇ ਵਾਕ, ਉਪਵਾਕ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ-ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਨਾਟਕੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ

142. ਹੇਠਾਂ ਅੰਕਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁਰਾਤਨ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਵਿਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ?

A. (।।) B. (।) C. (!) D. (?)

143. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਵਿਰਾਮ-ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਾਲਾ ਵਾਕ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

A. ਹੈਂ ,ਹੈਂ; ਇਹ ਕੀ ਮੁਸੀਬਤ ਪੈ ਗਈ ? B. ਹੈਂ !ਹੈਂ, ਇਹ ਕੀ ਮੁਸੀਬਤ ਪੈ ਗਈ।
C. ਹੈਂ !ਹੈਂ !! ਇਹ ਕੀ ਮੁਸੀਬਤ ਪੈ ਗਈ? D. ਹੈਂ !ਹੈਂ! ਕੀ ਇਹ ਮੁਸੀਬਤ ਪੈ ਗਈ।

144. ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦ-ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਸ਼ਬਦ-ਸਮੂਹ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਸਹੀ ਹਨ?

A. ਚੇਹਰਾ, ਦਰੁਸਤ, ਸੌਂਹ B. ਦੁਪੈਹਰ, ਸੁਹਣਾ, ਦਰੱਖਤ
C. ਦੋਲਤ, ਦੋਹਰਾਓ, ਕਾਰਣ D. ਸਵਖਤੇ, ਬੋਧਿਕ, ਸੁਣਨਾ

145. 'ਲੱਕੜਹਾਰਾ ਲੱਕੜ ਚੀਰਦਾ ਹੈ' ਵਿਚ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ।

A. ਅਕਰਮਕ ਕਿਰਿਆ B. ਸਕਰਮਕ ਕਿਰਿਆ C. ਸੰਚਾਲਕ ਕਿਰਿਆ D. ਪ੍ਰੇਰਨਾਰਥਕ ਕਿਰਿਆ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ, ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ (146-150) ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:

ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਇੱਕ ਸੋਚ ਹੈ, ਇੱਕ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ: ਸਾਂਝਾ ਸਭਿਆਚਾਰ। ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਰਵਾਇਤੀ ਵਿਆਖਿਆ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਦਾ ਮੂਲ ਆਧਾਰ ਪਰੰਪਰਾ, ਧਰਮ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਉਹ ਸਾਂਝ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਇਕਾਗਰਤਾ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਏਕਤਾ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਸਕੇ। ਪਰੰਪਰਾ ਅਤੇ ਧਰਮ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਲਈ ਕਈ ਅੰਤਰ-ਵਿਰੋਧਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖੰਡਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਸੰਕਲਪ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ। ਨਿਰੋਲ ਧਰਮ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਹਿੰਦੂ ਆਪਣੀ ਪਰੰਪਰਾ ਦੀ ਸਾਂਝ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਰੋਧਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਉਲੰਘ ਸਕੇ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬ ਧਾਰਮਿਕ ਵਖਰੇਵਿਆਂ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਥਿਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਰੂਪਾਂ ਤੋਂ ਅਤੀਤ ਕਿਸੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਸਾਂਝ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਮੁੱਕਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਮੂਲ ਸੁਆਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੇ ਇਸਲਾਮੀ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਦੇ ਮੇਲ, ਟਾਕਰੇ ਅਤੇ ਤਣਾਓ ਦੇ ਹੱਲ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਕ ਗਤੀਰੋਧ ਹੈ। ਇਸ ਅੰਤਰ ਵਿਰੋਧੀ ਤਣਾਓ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤਕ ਵਰਤਾਰੇ ਜਿਵੇਂ; ਲੋਕ ਕਲਾ, ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ, ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਿਆਣਪ ਆਦਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਸਿਮਰਤੀ ਦਾ ਚੇਤੰਨ ਅੰਗ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕੇ।

146. ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਰਵਾਇਤੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਆਧਾਰ ਕੀ ਹੈ ?

A. ਪਰੰਪਰਾ, ਧਰਮ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਾਂਝ
B. ਸਿਰਫ਼ ਪਰੰਪਰਾ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਸਾਂਝ
C. ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਕਤੀ
D. ਭੂਗੋਲਿਕ ਇਕਾਗਰਤਾ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਏਕਤਾ

147. ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋ ਵੱਧ ਖੰਡਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਤੱਤ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ?

A. ਭੂਗੋਲਿਕ ਵੰਡ
B. ਪਰੰਪਰਾ ਅਤੇ ਧਰਮ ਤੋਂ ਉਪਜੀਆਂ ਅੰਤਰ-ਵਿਰੋਧਤਾਵਾਂ
C. ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ
D. ਸਾਂਝੀ ਸਿਆਸੀ ਸੱਤਾ

148. ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ ?

A. ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਵਿਕਸਿਤ ਨਾ ਹੋਣਾ।
B. ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮੀਅਤ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਤਿਤਵ ਨਾ ਹੋਣਾ।
C. ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦਾ ਪਰਸਪਰ ਸੰਬੰਧ।
D. ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸਿਆਸੀ ਨਾਅਰੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਣਾ।

149. ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਮੂਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀ ਹੈ?

A. ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤਕ ਗਤੀਰੋਧ
B. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਰਥਿਕ ਢਾਂਚੇ
C. ਇਸਲਾਮੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਰਵਾਇਤਾਂ
D. ਭੂਗੋਲਿਕ ਦੂਰੀਆਂ

150. ਕਿਹੜਾ ਵਿਕਲਪ ਪੈਰੇ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸੁਰ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ?

A. ਕੌਮੀਅਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
B. ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
C. ਸਿਆਸੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ
D. ਭੂਗੋਲਿਕ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਏਕਤਾ ਦਾ ਸੰਕਲਪ

Part E – Punjabi or Hindi Language Proficiency
(Attempt question of any one language out of Punjabi and Hindi)

121. कौन सा विकल्प पुल्लिंग है?

A. नदी B. हिंदी C. अरावली D. बोली

122. 'शर्मा जी का घर यह नहीं है, वह है।' वाक्य, कौनसे सर्वनाम का उदाहरण है?

A. पुरूषवाचक B. संबंधवाचक C. निजवाचक D. निश्चयवाचक

123. अशुद्ध शब्द की पहचान करें।

A. प्रदर्शिनी B. साधुवाद C. अद्वितीय D. शुश्रूषा

124. 'नीरज काली पतलून पहनकर खेलने आया' वाक्य में विशेषण शब्द का चयन करें।

A. पतलून B. काली C. नीरज D. खेलने

125. 'उद्धार' का संधि विच्छेद होगा।

A. उत्+हार B. उड़+हार C. उद+हार D. उद्+धार

126. 'मैं घर जाता हूँ' इस वाक्य में क्रिया की पहचान करें।

A. मैं B. घर C. जाता D. हूँ

127. भूतकाल की पहचान करें।

A. मोहन खेल रहा है B. बच्चा रोता है C. वह पढ़ता होगा D. सुनील खेला था

128. 'झंडा' के पर्यायवाची शब्द को पहचाने।

A. केतु B. तोय C. धूर्त D. तारक

129. 'पाश्चात्य' का विलोम शब्द होगा।

A. अजेय B. पौर्वात्य C. अचिर D. अपव्यय

130. कौन सा विकल्प द्रव्यवाचक संज्ञा का उदाहरण नहीं है?

A. लकड़ी B. मंडली C. अन्न D. चीनी

131. 'नेपथ्य' शब्द का संबंध किससे नहीं है?

A. पर्दा B. सजावट C. रंगमंग का अंतिम भाग D. पिशुन

132. 'अति' उपसर्ग से निर्मित शब्द नहीं है।

A. अतिकाल B. अत्युक्ति C. अधिराज D. अत्याचार

133. 'रामानुचर' में कौन सी संधि है ?

A. दीर्घ संधि B. गुण संधि C. वृद्धि संधि D. यण संधि

134. बहुव्रीहि समास नहीं है।

A. चक्रधर B. नवरतन C. तपोधन D. निशाचर

135. कौन सा शब्द एकवचन है?

A. भालू B. गुणिजन C. गुरुजन D. निम्नवर्ग

136. हर्ष, शोक, घृणा, आश्चर्य जैसे भावों को व्यक्त करने के लिए किस चिह्न का प्रयोग किया जाता है?

A. अर्ध विराम B. विवरण C. विस्मयबोधक D. अल्पविराम

137. सरल वाक्य की पहचान करें।

A. बालक रोता रहा और चुप हो गया। B. कठोर बनो परंतु सहृदय रहो।

C. सूर्योदय होने पर पक्षी बोलने लगे। D. सुषमा बीमार है, इसलिए आज स्कूल नहीं गई

138. 'ऐसी जमीन जिसमें कुछ भी पैदा न होता हो' वाक्यांश के लिए सार्थक शब्द होगा?

A. ऊसर B. उर्वरा C. उरग D. उऋण

139. 'प्रभाग' के लिए उचित शब्द होगा।

A. Division B. Embassy C. Enforcement D. Administration

140. शुद्ध शब्द की पहचान करें।

A. प्रसंशा B. ज्येठ C. आर्द्र D. ज्योत्सना

141. 'आँख-भौं सिकोड़ना' मुहावरे का अर्थ है।

A. पसंद न करना B. गुस्सा करना C. लापरवाही करना D. अपना काम निकालना

142. 'निर्झर' में कौन सी संधि है?

A. स्वर संधि B. व्यंजन संधि C. विसर्ग संधि D. दीर्घ स्वर संधि

143. Absolve का पारिभाषिक शब्द होगा।

A. सार B. नियुक्त करना C. शैक्षणिक वर्ष D. दृढ़ रहना

144. 'आँखों देखी' में कौन सा समास है ?

A. तत्पुरुष B. कर्मधारय C. द्विगु समास D. बहुव्रीहि

145. नदियों के नाम किस संज्ञा के अंतर्गत आते हैं?

A. व्यक्तिवाचक संज्ञा B. द्रव्यवाचक संज्ञा C. भाववाचक संज्ञा D. जातिवाचक संज्ञा

निम्नलिखित गद्यांश को ध्यान से पढ़िए और उनके नीचे दिए गए 5 प्रश्नों (146-150) के उत्तर विकल्पों में से चुनकर लिखिए-

काशी के सेठ गंगादास का मानना था कि सच्चा भक्त वह होता है जो बिना स्वार्थ के पूजा करता है। सेठ गंगदास एक दिन गंगा में स्नान कर रहे थे कि तभी एक व्यक्ति नदी में कूदा और डुबकियाँ खाने लगा। सेठजी तेजी से तैरते हुए उसके पास पहुँचे और किसी तरह खींचकर उसे किनारे ले आए। वह उनका मुनीम नंदलाल था। उन्होंने पूछा, "आपको किसने गंगा में फेंका?" नंदलाल बोला, "किसी ने नहीं, मैं तो आत्महत्या करना चाहता था।" सेठजी ने इसका कारण पूछा तो उसने कहा, "मैंने आपके पाँच हजार रुपये चुराकर सट्टे में लगाए और हार गया। मैंने सोचा कि आप मुझे जेल भिजवा देंगे इसलिए बदनामी के डर से मैंने मर जाना ही ठीक समझा।" कुछ देर तक सोचने के बाद सेठजी ने कहा, 'तुम्हारा अपराध माफ़ किया जा सकता है लेकिन एक शर्त है कि आज से कभी किसी प्रकार का सट्टा नहीं लगाओगे।' नंदलाल ने वचन दिया कि वह अब ऐसे काम नहीं करेगा। सेठ ने कहा, "जाओ माफ़ किया। पाँच हजार रुपये मेरे नाम घरेलू खर्च में डाल देना।।" मुनीम भौंचक्का रह गया। सेठजी ने कहा, "तुमने चोरी तो की है लेकिन स्वभाव से तुम चोर नहीं हो। तुमने एक भूल की है, चोरी नहीं। जो आदमी अपनी एक भूल के लिए मरने तक की बात सोच ले, वह कभी चोर हो नहीं सकता।"

146. सच्चे भक्त से तात्पर्य है?

A. बिना स्वार्थ के पूजा करना
B. रोज मंदिर जाना
C. एक ही भगवान की पूजा करना
D. अपने धर्म में कट्टरता

147. मुनीम आत्महत्या क्यों करना चाहता था?

A. जीवन से छुटकारा पाने के लिए
B. सेठजी को प्रभावित करने के लिए
C. दुनिया को दिखाने के लिए
D. अपराध बोध होने के कारण

148. हमें समाज में किस चीज का डर सबसे ज्यादा होता है?

A. परिवार का B. नौकरी का C. रुतबे का D. बदनामी का

149. सेठजी को मालूम था कि मुनीम चोर है, फिर भी उन्होंने उसे छोड़ दिया क्योंकि-

A. बाद में उसे जीवनभर गुलाम बनाना चाहते थे
B. भूल सुधारने का मौका देना चाहते थे
C. दुनिया को प्रभावित करना चाहते थे
D. समाज में अपनी प्रतिष्ठा बढ़ाना चाहते थे

150. गद्यांश का उचित शीर्षक हो सकता है-

A. ईमानदारी B. धोखा C. बेईमानी D. दूसरा मौका